

ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ТОВАРОЗНАВСТВА ТА КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На сьогоднішній день оволодіння культурою іншомовного діалогу професійного спрямування відіграє величезну роль у становленні фахівців економічного профілю, зокрема, у галузі товарознавства та комерційної діяльності.

Як відомо, діяльність товарознавців та комерсантів, що спрямована на постійну взаємодію та спілкування, особистісний розвиток, може принести бажаний результат лише за умови, якщо суб'єкти цієї діяльності будуть мати навички здійснення іншомовного діалогу у межах навчальної дисципліни. Зважаючи на вищезазначене, використання активних методів навчання при викладанні іноземної мови до вивчення дисциплін за спеціальністю «Товарознавство та комерційна діяльність» для студентів вищих навчальних закладів – майбутніх працівників торгівельної сфери набуває своєї актуальності. Застосування активних методів навчання, а саме ситуаційних завдань, дозволяє істотно скоротити час набуття професійного досвіду здійснення діалогу іноземною мовою. Цей вид діяльності потребує не лише інтелектуальної активності, а й емоційної включеності кожного суб'єкта взаємодії в системах «студент-студент», «студент-викладач». Перевагами такого виду діяльності є розмаїття практичних ситуацій професійного характеру іноземною мовою, що дозволяє студентам відчувати себе безпосередніми учасниками змодельованої майбутньої професійної діяльності.

У сучасній дидактиці відома велика когорта науковців, які класифікували методи навчання: М. Скаткін, М. Данилов, Б. Єсіпов, В. Паламарчук, М. Махмутов, Г. Ващенко, Ю. Бабанський, І. Харламов та ін.

Аналіз педагогічної літератури показав, що існує декілька класифікацій *активних методів навчання*:

1. неімітаційні – (проблемна лекція, евристична бесіда, навчальна дискусія, пошукова лабораторна робота, дослідницький метод, самостійна робота з літературою.
2. імітаційні: неігрові – аналіз конкретних виробничих ситуацій, вирішення ситуаційних виробничих задач, вправи-дії за інструкцією, виконання індивідуальних завдань у процесі виробничої практики; ігрові: імітація діяльності, розігрування ролей, ділова гра.

Зауважимо, що вирішення *ситуаційних завдань* – являє собою активний та результативний метод навчання, який є доцільним не лише для формування професійних умінь студентів-товарознавців, а й для формування культури іншомовного діалогу майбутніх фахівців даної галузі. Цей метод є дидактично цінним тому, що забезпечує не лише правильне та послідовне мислення, а й розвиває вміння спостерігати й аналізувати проблеми, які впливають із певної професійної діяльності іноземною мовою. Вбачаємо за доцільне застосовувати такі завдання у разі необхідності розвитку самостійного і творчого мислення та формування культури іншомовного діалогу.

Під час проведення практичних занять широко застосовуємо дидактичні матеріали у формі ситуаційних завдань, які мають таку структуру: опис ситуації, вихідні кількісні дані та проблемне завдання. Ураховуємо, що ситуація має бути подана таким чином, щоб у студентів створювалося враження, що вони приймають участь у практичній діяльності конкретної організації.

Ми намагалися використовувати ті проблемні завдання, які б орієнтували студентів на його майбутню професійну діяльність. Крім того, постановка завдань була чіткою та зрозумілою студентам. Якщо для виконання завдання необхідно було вирішення певних конкретних завдань, то ми вважали за доцільне спочатку навчити студентів їх вирішувати або привести алгоритм їх рішення за участю викладачів кафедри товарознавства.

Заключний етап при вирішенні ситуаційних задач полягав у тому, що викладач має підвести підсумки шляхом аналізу результативності дій студентів, виконання та розбору типових та випадкових помилок, які допустили учасники, оцінки ефективності вирішення проблемних завдань.

З метою формування культури *усного іншомовного діалогу* у майбутніх фахівців товарознавства та комерційної діяльності вважаємо за потрібне використовувати ситуаційні завдання, які відображають не тільки рівень підготовки студентів з іноземної мови, але й безпосередньо пов'язані з фаховою підготовкою студентів на кафедрі товарознавства. Це означає, що інформація та завдання, які використовуються на заняттях з іноземної мови мають бути відомі студентам за матеріалами та практичними професійно спрямованими завданнями, що передбачає спрощення вирішення складних питань за фахом іноземною мовою, за умови високого рівня володіння матеріалом професійного спрямування напрямку товарознавства. Для того, щоб заняття з іноземної мови відповідало вимогам програми кафедри товарознавства та комерційної діяльності вважаємо за потрібне організувати гармонійну співпрацю з викладачами даної кафедри.

Основною вимогою під час проведення ситуаційних занять є попереднє вивчення даної теми студентами на заняттях із спеціальності та формування практичних навичок рідною мовою.

Практика свідчить, що послугування у процесі навчання ситуаційними завданнями підвищує навчальну мотивацію студентів, сприяє ефективному засвоєнню ними начального матеріалу не лише рідною, а й іноземною мовою. Розв'язування ситуаційних завдань передбачає обов'язкове використання інформаційно-комунікаційних технологій, що не лише спрощує їх виконання та проведення, але й формує у студентів позитивне ставлення до навчальної дисципліни, дозволяє збагатити особистісний досвід здійснення Інтернет-комунікації, роботи в Інтернеті та з мультимедійним обладнанням.

У ході вирішення ситуаційних завдань студенти продемонстрували свою майстерність вирішувати непрості завдання у групі та вміння підтримувати один одного у ситуації професійного характеру, аргументувати свої думки. Майбутні фахівці реалізували свої навички вступати у діалог іноземною мовою, дотримувалися етичних норм спілкування з партнерами, ефективно взаємодіяли як один з одним так і з викладачами кафедри. Зазначимо, що завдяки застосуванню ситуаційних завдань значно підвищилася навчальна мотивація студентів до вивчення професійних дисциплін іноземною мовою, що сприяло ефективному засвоєнню ними начального матеріалу.

Зазначимо, що іншомовний діалог між студентами під час вирішення ситуаційних завдань передбачає не лише процес повідомлення інформації іноземною мовою, іншомовне спілкування з урахуванням питань та відповідей, чи обмін репліками, а й спонукає майбутніх фахівців до професійного зростання, формування в них позитивного сприйняття партнера з комунікації, доброзичливого ставлення до співрозмовника, вміння обґрунтувати свою думку та найголовніше формувати культуру іншомовного діалогу в рамках спеціальності «Товарознавство».